

Migruj z nami!

FREDRY 10 PO PANDEMII

Cykl interdyscyplinarnych i otwartych wykładów gościnnych

EKOLOGIA NA FILOLOGII

Migracje ptaków w Polsce i do/z Polski. Tematy i języki badawcze ornitologii
prof. UAM dr hab. Piotr Zduniak, Zakład Biologii i Ekologii Ptaków, Wydział Biologii

Zyski i straty sukcesów migracyjnych roślin i grzybów
prof. UAM dr hab. Marlena Lembicz, Zakład Taksonomii Roślin, Wydział Biologii

Czy dane przyrodnicze mogą migrować?
Rola Systemów Informacji Geograficznej (GIS) w popularyzacji informacji o środowisku
dr Maciej Nowak, Wydziałowa Pracownia Biologicznych Informacji Przestrzennych, Wydział Biologii

HISTORIA NA FILOLOGII

Pamięć – środowisko – migracja. Języki i tematy badawcze historii
prof. UAM dr hab. Małgorzata Praczyk, Zakład Historii Powszechnej XIX i XX wieku, Wydział Historii

Dziedzictwo migracji w krzakach
Spoleczne ratowanie dawnych cmentarzy innowierczych
Michał P. Wiśniewski, Stowarzyszenie Lapidaria. Zapomniane Cmentarze Pomorza i Kujaw

Mennonici i Olędrzy – współczesna reanimacja dyskursu migracyjnego?
prof. UAM dr hab. Małgorzata Zduniak-Wiktorowicz, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej

FILOLOGIA OBCA NA FILOLOGII POLSKIEJ

Pisarze migracyjni polskiego pochodzenia w Niemczech.
Języki i tematy badawcze germanistyki
prof. UG dr hab. Marion Brandt, Zakład Literatury i Kultury Niemiec, Wydział Filologiczny UG

Wielojęzyczność młodej prozy migrantów w Niemczech na kilku „polskich” przykładach
prof. Renata Makarska, FTSK Gernersheim, Uniwersytet Jana Gutenberga w Moguncji

„Pisarz polskiego pochodzenia w Berlinie, czyli migrant?”
Otwarte spotkanie autorskie z Matthiasem Nawratem
rozmowę poprowadzi Małgorzata Zduniak-Wiktorowicz

Pomiędzy kolejnymi migracyjnymi rundami spotkań zapraszamy na warsztaty:

1. Różnice kulturowe i doświadczenie migracyjne
2. Psychologia poznawcza w praktyce filologa

Warsztaty poprowadzi dr Joanna Krajewska, Katedra Coachingu i Zarządzania, Collegium Da Vinci

Małgorzata Zduniak-Wiktorowicz

1 zgłaszająca, 9 wykonawców

MIGRUJ Z NAMI! FREDRY 10 PO PANDEMII

Zgłaszany projekt to transdyscyplinarny cykl otwartych wykładów gościnnych organizowanych na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej, wzbogacony o spotkanie autorskie i warsztaty dla studentów oraz pracowników Wydziału. Tematycznym spoiwem proponowanego cyklu wydarzeń jest migracja, która stanowi żelazny temat współczesnej humanistyki, w tym tzw. Nowej humanistyki. Ten rozwijający się w polskiej nauce ważny koncept badawczy, a także, jak go rozumiem, praktykowanie nauki i dydaktyki, jest myślowym zapleczem zgłaszanego projektu. Nowa humanistyka tworząca pomosty transdyscyplinarne w miejsce barier poszczególnych dyscyplin i stosująca niedomknięte praktyki badawcze powstaje w odpowiedzi na warunki i okoliczności, w jakich znalazła się humanistyka, w tym literaturoznawstwo. Warunki te tworzą wielkie procesy społeczno-ekonomiczne, m.in. globalizacja, ale też ich efekty w postaci licznych kryzysów: kryzysu wartości, kryzysu humanistyki, kryzysu migracyjnego czy wreszcie kryzysu pandemicznego, w jakim się znaleźliśmy. Nie bez znaczenia jest tu bezpośredni związek pandemii z migracją, na co wymownie wskazywała niedawno Olga Tokarczuk w głośnym felietonie opublikowanym we „Frankfurter Allgemeine Zeitung”. Wpisując się w powyższe ideowo-działaniowe założenia, proponowany cykl wydarzeń pomyślałam jako trzy rundy migracyjne (wyodrębnione również na plakacie). Pierwsza runda **EKOLOGIA NA FILOLOGII** to propozycja praktycznego, bezpośredniego otwarcia gościnnego WFPiK (nazywanego w projekcie **FILOLOGIA**) na kontakty środowiskowe z naukowcami reprezentującymi inną dziedzinę i dyscyplinę, tj. nauki przyrodnicze/biologię. Na tę **RUNDE** składają się 3 wykłady poświęcone różnym aspektom migracji i ekologii: 1. Migracje ptaków w Polsce i do/z Polski. Tematy i języki badawcze ornitologii prof. UAM dr hab. Piotr Zduniak, Zakład Biologii i Ekologii Ptaków, Wydział Biologii 2. Zyski i straty sukcesów migracyjnych roślin i grzybów prof. UAM dr hab. Marlena Lembicz, Zakład Taksonomii Roślin, Wydział Biologii 3. Czy dane przyrodnicze mogą migrować? Rola Systemów Informacji Geograficznej (GIS) w popularyzacji informacji o środowisku dr Maciej Nowak, Wydziałowa Pracownia Biologicznych Informacji Przestrzennych, Wydział Biologii Wszyscy zaproszeni wykładowcy to cenieni badacze, ale też dydaktycy prowadzący gros swoich zajęć ze studentami w terenie. Szczególnie prof. M. Lembicz znana jest na Wydziale Biologii jako dydaktyczka chętnie współpracująca z nieprzyrodnikami. Aktualnie działa m.in. w interdyscyplinarnym projekcie edukacyjno-artystyczno-badawczym Ryzosfera, realizowanym z pracownikami i studentami poznańskiego Uniwersytetu Artystycznego. W tej rundzie, ale też w każdej następnej, zaproszeni goście poprowadzą swoje wykłady i prezentacje tak, by społeczność naszego Wydziału mogła poznać tematy i języki badawcze nowoczesnej ekologii, a tym samym poszukać inspiracji (i znaleźć ją!) do własnych mniejszych i większych badań oraz potencjalnie wspólnych transdyscyplinarnych projektów, na które otwarci są prelegenci. Druga runda migracyjna to **HISTORIA NA FILOLOGII** i 3 kolejne wykłady, tym razem odnoszące się do historii. Tematem spotkań będzie jednak historia środowiskowa, po to, by przyrodnicze nachylenie rundy pierwszej miało swoją kontynuację w rundzie numer dwa. Na tę **RUNDE** składają się 3 prezentacje poświęcone różnym aspektom migracji i historii środowiskowej: 1. Pamięć – środowisko – migracja. Języki i tematy badawcze historii prof. UAM dr hab. Małgorzata Praczyk, Zakład Historii Powszechnej XIX i XX wieku, Wydział Historii 2. Dziedzictwo migracji w krzakach. Społeczne ratowanie dawnych cmentarzy

innowierczych Michał P. Wiśniewski, Stowarzyszenie Lapidaria. Zapomniane Cmentarze Pomorza i Kujaw 3. Mennonici i Olędrzy – współczesna reanimacja dyskursu migracyjnego? prof. UAM dr hab. Małgorzata Zduniak-Wiktorowicz, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Wszystkie trzy wykłady oscylują wokół problematyki, której teoretyczką stała się w ostatnim czasie Małgorzata Praczyk z Wydziału Historii, ale którą w praktyce od dawna realizuje M. Wiśniewski, aktywny społecznie historyk z Torunia i prezes Lapidariów. Efekty migrowania w postaci osadnictwa Polaków na tzw. Ziemiach Odzyskanych czy fale osadnictwa niemieckiego na ziemiach polskich w poprzednich stuleciach pozwalają spojrzeć na migrację przez pryzmat biegu dziejów, ale też istotnych zmian w środowisku, które obserwujemy dziś. Do tej grupy wykładów dołączam swoją propozycję – menonnic i Olędrzy to mój najnowszy temat badawczy, łączący aspekty pracy filologicznej (analiza dyskursu) z historią (religijny ruch mennonitów i osadnictwo olęderskie w Polsce od XVI w.) oraz z ekologią, tj. zmianami, jakich Olędrzy dokonywali w tzw. polskim krajobrazie. Zgłaszany projekt wyrasta też z mojej dotychczasowej pracy naukowej i dydaktycznej, która polega na łączeniu aspektów polonistyki przekraczającej granice filologii narodowej i glottodydaktyki polonistycznej. Te doświadczenia zawodowe zaowocowały powstaniem mojej autorskiej koncepcji „filologii w kontakcie” (M.Zduniak-Wiktorowicz, "Filologia w kontakcie. Polonistyka, germanistyka, postkolonializm", 2018). Jest to takie teoretyczne ujęcie i praktykowanie zawodu polonistki, które polega na nawiązywaniu kontaktów środowiskowych/badawczych z inną bliską i sąsiedzką filologią (germanistyką), tworzeniu sojuszy naukowych i na wspólnych naukowych projektach. Wynikiem tych aktywności jest proponowana w zgłaszanym projekcie migracyjna runda trzecia: FILOLOGIA OBCA na FILOLOGII POLSKIEJ. Ta część projektu przybliży społeczności Wydziału jeden z polsko-niemieckich/niemiecko-polskich tematów filologii w kontakcie, jakim jest najnowsza niemiecko-polska literatura migracyjna. Prezentacja tych zagadnień i kontakt z ich badaczkami pozwoli zainteresować pracowników i studentów społecznie ważnymi tematami z pogranicza filologii polskiej i niemieckiej (wykluczenie, akulturacja, sukces migracyjny), którymi zajmuje się póki co niewielka grupa osób. W tej rundzie odbędą się 2 wykłady filolożek polsko-niemieckich: 1. Pisarze migracyjni polskiego pochodzenia w Niemczech. Języki i tematy badawcze germanistyki prof. UG dr hab. Marion Brandt, Zakład Literatury i Kultury Niemiec, Wydział Filologiczny UG 2. Wielojęzyczność młodej prozy migrantów w Niemczech na kilku „polskich” przykładach prof. Renata Makarska, FTSK Germersheim, Uniwersytet Jana Gutenberga w Moguncji Rundę tę zakończy, wieńcząc cały cykl wydarzeń, spotkanie autorskie z najbardziej znanym reprezentantem tej grupy twórców – Matthiasem Nawratem. To urodzony w 1979 roku pisarz, który jeszcze jako Maciej Nawrat w 1989 wyjechał razem z rodzicami do Niemiec. Jest laureatem Nagrody Adalberta von Chamisso, przyznawanej przez Fundację Boscha niemieckojęzycznym autorom cudzoziemskiego pochodzenia. Proza Nawrata w bardzo ciekawy sposób rzuca wyzwanie takim filologicznym problemom, jak „polskość” i „niemieckość”. Spotkanie będzie miało charakter popularyzatorski, ale będzie też praktycznym testem na migrację. Pisarz przyjedzie z Berlina, a zapytamy go m.in. o to, czy dziś Polak w Niemczech to rzeczywiście nadal migrant. Projekt zawiera też propozycję warsztatów tematycznie związanych z najważniejszymi zagadnieniami zgłaszanego przedsięwzięcia: problematyką migracyjną i ciekawością innych, niż nasze własne, punktów widzenia. Warsztaty poprowadzi polonistka i coach, dr Joanna Krajewska z Katedry Coachingu i Zarządzania Collegium Da Vinci. Proponowana tematyka to: Warsztaty I „Różnice kulturowe i doświadczenie migracyjne” Warsztaty II „Psychologia poznawcza w praktyce filologa” W zależności od zgłoszeń osób

chętnych do udziału jedno spotkanie warsztatowe planowane jest dla studentów, a drugie dla pracowników naszego Wydziału. HARMONOGRAM Harmonogram działań zakłada przeprowadzenie trzech rund wykładów w trzech kolejnych kwartałach roku akademickiego 2020/2021: 1. Ekologia na filologii: po jednym wykładzie w miesiącach październik, listopad, grudzień; 2. Historia na filologii: po jednym wykładzie w miesiącach styczeń, luty, marzec; 3. Filologia (obca) na filologii (polskiej): po jednym wykładzie w miesiącach kwiecień i maj; spotkanie autorskie w czerwcu. 4. Dwa warsztaty odbędą się pomiędzy kolejnymi rundami wykładów: Warsztat I „Różnice kulturowe i doświadczenie migracyjne” – w semestrze zimowym. Warsztat II „Psychologia poznawcza w praktyce filologa” – w semestrze letnim.

Kosztorys projektu

Łączny koszt proponowanych działań: 7,550 -Honoraria dla wykładowców: 2800,00 (8 x 350,00 brutto) -Koszty podróży wykładowców: 1350,00 (prof. M. Brandt z/do Gdańska 150,00; prof. R. Makarska z/do Moguncji 1100,00, M. Wiśniewski z/do Torunia 100,00) -Koszty noclegu wykładowczyń spoza Poznania: 400,00 (prof. M. Brandt 200,00 i prof. R. Makarska 200,00) -Koszty zaproszenia pisarza z Berlina: 1800,00 (w tym honorarium za spotkanie autorskie 1300,00 brutto, koszty podróży 300,00, nocleg 200,00) -Honorarium dla prowadzącej warsztaty: 800,00 (2 x 400,00 brutto; każdy warsztat 6 jednostek po 45 minut) -Druk plakatów: 400,00 (30 sztuk)